

Олександр Олександрович **ПОНОМАРЬОВ**
аспірант, Київський університет права НАН України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-2345-6789>

СОЦІАЛЬНА ОБУМОВЛЕНІСТЬ ТА ПІДСТАВИ КРИМІНАЛІЗАЦІЇ ПОРУШЕННЯ ПОРЯДКУ ЗДІЙСНЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПЕРЕДАЧ ТОВАРІВ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ДЕРЖАВНОМУ ЕКСПОРТНОМУ КОНТРОЛЮ

У статті наголошено, що порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю несе небезпеку безпосередньо національній безпеці самої держави. Визначено критерії, які слугують мірилом соціальної обумовленості криміналізації порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю. Виділено групи чинників, що впливають на криміналізацію. Здійснено літературний огляд підстав кримінально-правової заборони, що служать об'єктивними передумовами її встановлення. Обґрунтовано позицію щодо недоцільності розглядати кримінальне правопорушення, передбачене ст. 333 Кримінального кодексу України як міжнародне конвенційне.

Ключові слова: підстави криміналізації, державний експортний контроль, національна безпека, порядок здійснення міжнародних передач товарів, соціальна обумовленість

ВСТУП

Криміналізація порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю обумовлена побудовою системи ефективних заходів для встановлення національного контролю за діяльністю, пов'язаною зі здійсненням міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю, зокрема шляхом закріплення у національному законодавстві не лише регулятивних, а й охоронних норм. Ця тематика є надзвичайно актуальною в сучасних реаліях, тому державна політика в галузі державного експортного контролю має формуватися відповідно до принципів пріоритетності національних інтересів України – політичних, економічних та військових, захист яких є необхідним для забезпечення національної безпеки.

З огляду на викладене, **МЕТА** статті – визначення підстав для криміналізації порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У статті використано такі методи, як аналіз та синтез, порівняння, пояснення, формулювання логічного висновку, узагальнення.

РЕЗУЛЬТАТИ

Як слушно вказує П.Л. Фріс, «криміналізація – це процес виявлення і необхідності визнання та закріплення на державному рівні конкретних видів людської поведінки як суспільно небезпечної, що потребує кримінально-правових засобів боротьби» [1]. Проте таке визнання має ґрунтуватися на певних критеріях, які були б мірилом соціальної обумовленості криміналізації порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю. Зі свого боку, у літературі соціальна обумовленість кримінально-правових норм розглядається як:

1) сукупність обставин, яким вони мають відповідати, а саме власне кримінально-правова норма, об-

ставини (суспільна корисність, системно-правова несуперечливість, чіткість і ясність мови кримінально-правових норм як загальні універсальні обставини та відповідність кримінально-правових норм історичним традиціям та змінам у суспільному житті як загальні альтернативні) та їх відповідність, тобто узгодженість кримінально-правової норми з певними обставинами (О.О. Пащенко) [2];

2) сукупність таких чинників як: суспільна небезпека діяння; негативна суспільно-моральна оцінка суспільно небезпечного діяння; неможливість ефективної боротьби іншими, крім кримінально-правових, засобами; достатня поширеність діяння; спроможність держави забезпечити належний контроль за встановленими заборонами, дотриманням покладених законом обов'язків; традиції вітчизняної законодавчої практики; зарубіжний досвід кримінально-правового регулювання тощо (О. Гумін, С. Якімова) [3];

3) соціальні та соціально-психологічні фактори, які охоплюють суспільну небезпечність діяння, його відносну поширеність, домірність позитивних і негативних наслідків криміналізації та кримінально-політичну адекватність криміналізації (Л.П. Брич, В.О.Навроцький) [4];

4) як підстава криміналізації певного діяння (І.Б. Газдайка-Василишин).

Д.О. Балобанова виділяє дві групи чинників, що впливають на криміналізацію: 1) підстави кримінально-правової заборони, до яких науковиця відносить суспільну небезпеку, яка охоплює серйозну матеріальну або моральну шкоду, заподіюваної потерпілим, що впливає на пеналізацію і не є самостійною підставою криміналізації; типовість і достатня поширеність антигромадської поведінки з урахуванням ступеня суспільної небезпеки та страху населення перед злочинністю; динаміку суспільно небезпечних діянь із урахуванням причин і умов, що їх породжують; необхідність впливу кримінально-правовими заходами, оскільки, кримінальна репресія – крайня форма протидії найнебезпечнішим формам девіантної поведінки; врахування можливостей системи кримінальної юстиції у протидії тим або іншим формам антигромад-

ської поведінки, і як їхній складник – наявність матеріальних ресурсів для реалізації кримінально-правової заборони; співвідношення позитивних і негативних наслідків криміналізації; рівень суспільної правосвідомості й психології та історичні традиції (соціально-психологічних підстав криміналізації, куди відносяться);

2) принципи криміналізації, які відносяться до законодавчої техніки, та безпосередньо стосуються формування кримінально-правової норми [5].

Доцільно звернути увагу, що в літературі також подано інші позиції, які фактично об'єднують соціальну обумовленість криміналізації та підстави криміналізації. Так, О. Готін як підстави криміналізації розглядає: 1) існування суспільно небезпечної поведінки, яка потребує кримінально-правової заборони; 2) відносну поширеність суспільно небезпечних діянь; 3) зміну уявлень про ступінь суспільної небезпеки діяння; 4) зміну загально визнаної моральної оцінки відповідного діяння; 5) виконання державою міжнародно-правових обов'язків з охорони прав людини [6]. З цього вбачається, що за деякими винятками підстави кримінально-правової заборони, запропоновані Д.О. Балобановою, розглядаються О. Готіним як підстави криміналізації. На нашу думку, наведені підстави кримінально-правової заборони, що служать об'єктивними передумовами її встановлення, що, на нашу думку, можна розглядати як соціальну обумовленість криміналізації, тобто його соціальний аспект, який передусім базується на оцінюванні суспільством діяння як злочинного, тобто такого, що характеризується певним ступенем суспільної небезпечності, тоді як підстави криміналізації охоплюють її юридичні аспекти: 1) набрання чинності міжнародних договорів, з яких чітко випливає зобов'язання криміналізувати певний вид поведінки; 2) внесення змін до національного законодавства або набрання чинності міжнародних договорів, з яких хоч і не вбачається зобов'язання криміналізувати певний вид поведінки, але для реалізації положень яких виникає необхідність посилення охорони відповідних відносин, які регулюються відповідним актом.

Кримінальну відповідальність за діяння, що пов'язано з порушенням належного порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю, вперше закріплено у національному законодавстві лише 17 вересня 1992 р., коли Законом України № 2613-ХІІ «Про внесення доповнень до Кримінального і Кримінально-процесуального кодексів України» [7], яким Кримінальний кодекс (КК) 1960 р. доповнено ст. 228-6 «Незаконний вивіз за межі України сировини, матеріалів, обладнання для створення зброї, а також військової і спеціальної техніки». Ця ст. 228-6 КК 1960 р. охоплювала такі діяння, як порушення встановленого порядку вивозу за межі України сировини, матеріалів, обладнання, технологій, які можуть використовуватися для створення ракетної, ядерної, хімічної, інших видів зброї, військової і спеціальної техніки або надання послуг зі створення зброї, військової та спеціальної техніки, а так само незаконний їх вивіз, запасних частин до них та військового майна за відсутності ознак контрабанди. У подібній редакції цю норму закріплено й у ст. 333 КК 2001 р.: «порушення встановленого порядку

вивезення за межі України сировини, матеріалів, обладнання, технологій, які може бути використано для створення ракетної, ядерної, хімічної, інших видів зброї, військової та спеціальної техніки». Проте, як слушно зазначають С.В. Грачов та О.В. Шамара, на час доповнення КК 1960 р. положеннями про кримінальну відповідальність за незаконний вивіз за межі України сировини, матеріалів, обладнання для створення зброї, а також військової і спеціальної техніки, Україна перебувала лише на стадії становлення експортного контролю – періоду, за якого відбулось нормативне закріплення системи експортного контролю та формування відповідних державних органів, ефективного систему яких створено у 1997-1998 рр. [8].

Соціальна обумовленість криміналізації порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю, насамперед обумовлена суспільною небезпечкою цього діяння, оскільки, як слушно зазначає А.О. Данилевський, його вчинення створює умови для безконтрольного розповсюдження різних видів зброї у світі, зокрема у країнах з нестабільною політичною ситуацією, для озброєння екстремістських, терористичних угруповань тощо, а отже, впливає на стан виконання Україною своїх міжнародних зобов'язань стосовно нерозповсюдження зброї масового знищення та звичайних видів озброєння і на стабільність міжнародних відносин України з іншими державами [9]. Загалом, погоджуючись з науковцем, зазначимо, що порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю також несе небезпеку безпосередньо національній безпеці самої держави.

Відкриті джерела містять досить велику кількість відомостей про те, як суб'єкти господарювання (як українські, так і зарубіжні) уникали санкцій або порушували їх. За даними групи аналітиків Тар Aggressor, яка здійснила моніторинг журналістських розслідувань, аналітичних та новинних матеріалів, опублікованих в українських і закордонних медіа у 2014-22 рр. стосовно результатів впровадження санкцій проти росії, серед іншого, виокремила такі «схеми обходу санкцій»:

1) приховування походження товару (зміна прапора чи призначення судна, вимикання ідентифікаційної системи на кораблях, зміна маркування виробника, його пакування, контрабанда та митні порушення);

2) приховування підсанкційної компанії, її бенефіціару чи зв'язків із ними (передача активів непідсанкційним керівникам – бізнес-партнерам, членам родини або друзям, використання непідсанкційних компаній-прокладок, використання офшорів, а також фіктивних компаній);

3) приховування кінцевого місця призначення товару;

4) ведення діяльності у непідсанкційній юрисдикції;

5) ведення бізнесу суб'єкти господарювання компаніями в росії та окупованому Криму через дочірні підприємства;

6) обхід санкцій через треті країни або їхні компанії-резиденти;

7) обхід санкцій через прийняття змін до законодавства [10].

Неможна погодитись з позицією О.О. Дудорова та М.І. Хавронюка про те, що діяння, визначене ч. 1 ст. 333

КК, тобто без ознак кваліфікованого складу цього кримінального правопорушення, а саме повторності та його вчиненні організованою групою, як і більшість діянь, передбачених розд. XIV Особливої частини КК, є близьким до адміністративних правопорушень, оскільки «не мають ступеня і характеру суспільної небезпеки, звичайно властивих кримінальним правопорушенням», а тому «є прикладами надмірної криміналізації» [11]. Хоча порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю за своєю природою і становлять порушення правил ведення господарської діяльності, наслідки такого порушення можуть набути ознак кримінальних правопорушень, передбачених як національними законодавствами (наприклад, сприяння тероризму, вчинення терористичного акту), так і вести міжнародну відповідальність (застосування заборонених видів зброї під час міжнародного конфлікту). На підставі цього можна дійти висновку про те, що суспільна небезпечність порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю полягає не лише у послабленні національної безпеки та обороноздатності певної держави, а й має міжнародний характер. Водночас, незважаючи на міжнародний характер порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю, на нашу думку, це кримінальне правопорушення неможна розглядати як міжнародний злочин. Міжнародний злочин – це діяння, що є підставою для застосування заходів міжнародної кримінальної репресії, тобто солідарного кримінального переслідування з боку держав [12]. Ознаками міжнародного злочину як інтернаціонального делікту є міжнародна визнаність, міжнародна небезпечність (універсальний характер суспільної небезпеки та суспільних цінностей, на які посягає діяння), міжнародна караність (відповідальність виникає за міжнародним правом незалежно від того, чи відображено склад певного злочину у законах держави, під юрисдикцію якої вони підпадають). Тобто міжнародний злочин має наслідком саме міжнародно-правову відповідальність. Проте немає єдиної позиції стосовно переліку міжнародних злочинів.

На сучасному етапі Україна є стороною всіх основоположних міжнародних договорів та конвенцій, серед яких, крім Конвенції про заборону розроблення, виробництва та накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) і токсинної зброї та про їх знищення:

1) Договір про нерозповсюдження ядерної зброї, який набрав чинності для України 5 грудня 1994 р. [13];

2) Конвенція про заборону розроблення, виробництва, накопичення і застосування хімічної зброї та про її знищення, яка набрала чинності для України 16.10.1998 р. [14];

3) Договір про всеосяжну заборону ядерних випробувань, який набрав чинності для України 16 листопада 2000 р. [15];

4) Угода між Україною та МАГАТЕ про застосування гарантій у зв'язку з Договором про нерозповсюдження ядерної зброї, ратифікована Законом України «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Підготовчою комісією Організації Дого-

вору про всеосяжну заборону ядерних випробувань про проведення заходів, зокрема після сертифікаційної діяльності, стосовно об'єктів з міжнародного моніторингу за Договором про всеосяжну заборону ядерних випробувань» від 16 листопада 2000 р. [16]. Водночас лише один із зазначених міжнародно-правових актів містить положення, з яких випливає зобов'язання встановити кримінальну відповідальність за порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю, які охоплюються його сферою дії. Це Конвенція про заборону розроблення, виробництва, накопичення і застосування хімічної зброї та про її знищення, відповідно до ст. VII якої кожна держава-учасниця відповідно до своїх конституційних процедур вживає необхідних заходів для виконання своїх зобов'язань, що випливають з цієї Конвенції. Зокрема, вона: а) забороняє фізичним та юридичним особам, які знаходяться будь-де на її території або в будь-якому іншому місці під її юрисдикцією, як це визнано міжнародним правом, здійснювати будь-яку діяльність, що забороняється державі-учасниці цієї Конвенцією, зокрема приймає кримінальне законодавство стосовно такої діяльності; б) не дозволяє здійснювати у будь-якому місці під її контролем будь-яку діяльність, що забороняється державі-учасниці цієї Конвенцією; в) поширює своє кримінальне законодавство, що прийнято згідно з пп. «а», на будь-яку діяльність, що заборонено державі-учасниці цієї Конвенцією, яка здійснюється будь-де фізичними особами, які мають її громадянство згідно з міжнародним правом. З цього вбачається, що закріплення кримінальної відповідальності за порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю, лише опосередковано ґрунтується на зобов'язанні встановити кримінально-правову заборону діянь, ознаки яких визначено ст. I Конвенції про заборону розроблення, виробництва, накопичення і застосування хімічної зброї та про її знищення.

Виходячи з викладеного, на нашу думку, неможна стверджувати, що криміналізація порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю, є наслідком зобов'язань України з ратифікованих нею міжнародних договорів, оскільки цей висновок буде обґрунтованим лише тоді, коли мова йде про Конвенцію про заборону розроблення, виробництва, накопичення і застосування хімічної зброї та про її знищення, ст. VII якої чітко передбачає встановлення кримінальної відповідальності за діяння, заборонені цією конвенцією. Тому кримінальне порушення, передбачене ст. 333 КК, неможна розглядати як міжнародне конвенційне. Проте встановлення кримінальної відповідальності за порушення здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю, зокрема товарів військового або подвійного призначення є рішенням держави, прийнятим у контексті побудови системи ефективних заходів для встановлення національного контролю за діяльністю, пов'язаною зі здійсненням міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю, зокрема шляхом закріплення у національному законодавстві не лише регулятивних, а й охоронних норм.

ВИСНОВКИ

Отже, соціальна обумовленість криміналізації порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю, базується на оцінюванні суспільством діяння як злочинного, тобто такого, що характеризується таким ступенем суспільної небезпечності, за якого лише кримінальна відповідальність є тим правовим наслідком, що є відповідним суспільній небезпечності цього діяння. Суспільна небезпечність порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю, полягає не

лише у послабленні національної безпеки та обороноздатності певної держави, а й має міжнародний характер. Кримінальне порушення, передбачене ст. 333 КК, неможна розглядати як міжнародне конвенційне, оскільки криміналізація порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю, не є наслідком зобов'язань України з ратифікованих нею міжнародних договорів, за винятком окремих діянь, визначених Конвенцією про заборону розробки, виробництва, накопичення і застосування хімічної зброї та про її знищення.

Список використаних джерел

1. Фріс П.Л. Криміналізація та декриміналізація у кримінально-правовій політиці. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2014, № 1(2). С. 19–27.
2. Пашенко О.О. Соціальна обумовленість кримінально-правових норм. автореф. дис. ... докт. юрид. наук: Одеса, 2019. 37 с.
3. Гумін О., Якимова С. Соціальна зумовленість доцільності криміналізації незаконного збагачення в Україні. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2019. Вип. 6. № 22. С. 185-190.
4. Брич Л.П., Навроцький В.О. Кримінально-правова кваліфікація ухилення від оподаткування в Україні: монографія. Київ, 2000. 258 с.
5. Балобанова Д.О. Теорія криміналізації: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2007. 17 с.
6. Готін О. Підстави криміналізації діянь. *Право України*. 2005. № 2. С. 95–98.
7. Закон України Про внесення доповнень до Кримінального і Кримінально-процесуального кодексів України від 17 вересня 1992 року № 2613-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2613-12/ed19920917#Text>
8. Грачов С.В., Шамара О.В. Відповідальність за порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю, за кримінальним законодавством України: монографія. Київ, 2015. 286 с.
9. Кримінальне право (Особлива частина): підручник / за ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменського. Луганськ, 2012. Т. 2. 780 с.
10. Химичук А., Стеблівський Р., Пашкіна А. Санкційна політика проти росії 2014-2022 рр.: прогалини і схеми обходу. Київ, 2022. URL: https://www.irf.ua/wp-content/uploads/2022/07/trap-aggressor_sanctions.pdf
11. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право. Київ, 2014. 944 с.
12. Зелінська Н.А., Андрейченко С.С., Дрьоміна-Волок Н.В., Коваль Д.О. Теорія та практика міжнародного кримінального права. Одеса, 2017. 582 с.
13. Договір про нерозповсюдження ядерної зброї від 1 липня 1968 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_098#Text
14. Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення і застосування хімічної зброї та про її знищення. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_182
15. Договір про всеосяжну заборону ядерних випробувань. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU96338>
16. Закон України Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Підготовчою комісією Організації Договору про всеосяжну заборону ядерних випробувань про проведення заходів, у тому числі після сертифікаційної діяльності, стосовно об'єктів з міжнародного моніторингу за Договором про всеосяжну заборону ядерних випробувань. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2108-14#Text>

References

1. Fris P.L. Criminalization and decriminalization in criminal law policy. *Bulletin of the Criminal Law Association of Ukraine*. 2014. No. 1(2). pp. 19–27 (in Ukrainian).
2. Pashchenko O.O. Social conditioning of criminal law norms: autor's abstract ... Dr. Of legal sciences: Odessa, 2019. 37 p. (in Ukrainian).
3. Humin O., Yakymova S., Social conditionality of the expediency of criminalization of illegal enrichment in Ukraine. *Bulletin of the Lviv Polytechnic National University*. 2019. Vol. 6. No. 22. pp. 185-190. (in Ukrainian).
4. Brych L.P., Navrotskyi V.O. Criminal legal qualification of tax evasion in Ukraine: monograph. Kyiv, 2000. 258 p. (in Ukrainian).
5. Balobanova D.O. Theory of criminalization: autor's abstract ... PhD in legal sciences. Odessa, 2007. 17 p. (in Ukrainian).
6. Hotin O. Grounds for the criminalization of acts. *Law of Ukraine*. 2005. No. 2. pp. 95–98. (in Ukrainian).
7. The Law of Ukraine On Amendments to the Criminal Code and of the Criminal Procedure Code of Ukraine dated September 17, 1992 No. 2613-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2613-12/ed19920917#Text> (in Ukrainian).
8. Hrachov S.V., Shamara O.V. Liability for violation of the order of international transfers of goods subject to state export control, according to the criminal legislation of Ukraine: monograph. Kyiv, 2015. 286 p. (in Ukrainian).
9. Criminal law (Special part): textbook / ed. O.O. Dudorov, E.O. Pismenskyi. Luhansk, 2012. Vol. 2. 780 p. (in Ukrainian).
10. Khymychuk A., Steblivskiy R., Pashkina A. Sanctions policy against Russia 2014-2022: gaps and circumvention schemes. Kyiv, 2022. URL: https://www.irf.ua/wp-content/uploads/2022/07/trap-aggressor_sanctions.pdf (in Ukrainian).
11. Dudorov O.O., Khavroniuk M.I. Criminal law. Kyiv, 2014. 944 p. (in Ukrainian).
12. Zelinska N.A., Andreichenko S.S., Dromina-Volok N.V., Koval D.O. Theory and practice of international criminal law. Odessa, 2017. 582 p. (in Ukrainian).
13. Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons of July 1, 1968. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_098#Text (in Ukrainian).

14. Convention on the prohibition of the development, production, stockpiling and use of chemical weapons and on their destruction. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_182 (in Ukrainian).

15. Comprehensive Nuclear Test Ban Treaty. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU96338> (in Ukrainian).

16. Law of Ukraine On the Ratification of the Agreement between the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Preparatory Commission of the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization on conducting activities, including after certification activities, in relation to international monitoring facilities under the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2108-14#Text> (in Ukrainian).

Oleksandr PONOMAROV

postgraduate student, Kyiv University of Law of NAS of Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-2345-6789>

SOCIAL CONDITIONING AND GROUNDS FOR CRIMINALIZATION OF VIOLATIONS OF THE PROCEDURE FOR CARRYING OUT THE INTERNATIONAL TRANSFER OF GOODS WHICH ARE THE SUBJECT TO STATE EXPORT CONTROL

The paper emphasizes that violation of the procedure for international transfers of goods subject to state export control directly threatens the national security of the state itself. The criteria that serve as a measure of the social conditioning of the criminalization of violation of the order of international transfers of goods subject to state export control have been determined. Groups of factors influencing criminalization are identified. A literature review of the grounds of the criminal law prohibition, which serve as objective prerequisites for its establishment, was carried out. The position regarding the impracticality of considering a criminal offense provided for by Art. 333 of the Criminal Code, as an international convention. It was determined that the social conditioning of the criminalization of violations of the order of international transfers of goods subject to state export control is based on society's assessment of the act as criminal, that is, one characterized by such a degree of social danger that only criminal liability is the appropriate legal consequence public danger of this act. The public danger of violating the order of international transfers of goods subject to state export control is not only in weakening the national security and defense capability of a certain state, but also has an international character. It cannot be claimed that the criminalization of the violation of the order of international transfers of goods subject to state export control is a consequence of Ukraine's obligations under the international treaties it has ratified, since this conclusion will be justified only in the case when we are talking about the Convention on the prohibition of development, production, stockpiling and use of chemical weapons and on their destruction, Art. VII of which clearly provides for the establishment of criminal liability for acts prohibited by this convention. Criminal violation provided for in Art. 333 of the Criminal Code, cannot be considered as an international convention, since the criminalization of violation of the order of international transfers of goods subject to state export control is not a consequence of Ukraine's obligations under international treaties ratified by it, with the exception of certain acts defined by the Convention on the Prohibition of Development, Production, accumulation and use of chemical weapons and their destruction.

Keywords: grounds for criminalization, state export control, national security, procedure for international transfers of goods, social conditionality